

Gebroken akkoorden

Voor het eerst in deze cursus worden de voorbeelden niet meer op één regel genoteerd met de G-sleutel als enige sleutel. Aangezien de algemene harmonieleer wordt behandeld (en geen harmonieleer gericht op een enkel instrument, zoals de gitaar) gebruiken we voortaan ook de F-sleutel. Deze sleutels komen standaard voor in muziek voor toetsinstrumenten en de harp.

Akkoorden als rechtstandige stapelingen van drie of meer verschillende tonen zijn zeldzamer in de kunstmuziek dan de theoretische benadering van harmonieleer doet vermoeden. Een concentratie van stapelingen maakt muziek immers statisch. Een voorbeeld is de sobere psalm.

Een gebroken akkoord is een akkoord waarvan de tonen na elkaar worden gespeeld. Een reeks van gebroken akkoorden kan aangenaam klinken. Zaak is wel, dat de componist voldoende varieert in ligging en de mate van spanning veroorzaakt door het akkoord (dissonant en consonant).

- Een veel gemaakte fout door beginnende componisten is het breken van akkoorden in alleen de grondligging, terwijl de grondtoon steevast als eerste toon van de breking wordt gespeeld.

Ofschoon niet als voorbeeld gegeven, bestaat een gebroken akkoord niet altijd uit een opeenvolging van losse noten. Ook een interval, zoals een tert, kan als samenklank deel uitmaken van de reeks. Een fraai voorbeeld is de pianopartij van het lied Ave Maria van Schubert.

In de voorbeelden van les 4 treft u verscheidene patronen aan van mogelijke akkoordbrekingen. In een creatieve bui zou u zelf meer patronen kunnen verzinnen. Gebruik echter in dit stadium alleen tonen die deel uitmaken van het akkoord en beperk u tot de akkoorden die we behandeld hebben.

In voorbeeld 3 treft u in de voorlaatste maat een noot aan die vreemd is aan het akkoord. Het is een zogeheten vertragingsnoot, ook wel bekend als voorhouding. In 1 en 2 van Opgaven en Antwoorden ziet u een doorgangsnoot staan. Dergelijke akkoordvreemde tonen behandelen we in les 5.

Wanneer u een compositie analyseert, is het niet nodig om te noteren of een akkoord volledig of onvolledig gegeven wordt. Een wel of niet verhoogde zevende toon in mineur behoeft evenmin nadruk. Als u maar het onderscheid kent en op verzoek kunt aangeven.